מכון ון ליר בירושלים
THE VAN LEER JERUSALEM INSTITUTE
معهد فان لير في القدس

המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר בירושלים

דוח מעקב אחר יישום המלצות ועדת טרכטנברג

שלוש שנים למחאה החברתית
האם חל שינוי במדיניות הכלכלית-חברתית של ממשלת ישראל?

עמית בן-צור ואמנון פורטוגלי

יולי 2014

המרכז לצדק חברתי ודמוקרטיה ע"ש יעקב חזן במכון ון ליר בירושלים
רח' ז'בוטינסקי 43, ת"ד 4070, ירושלים 9104001 טל': 02-5605253, 054-7689181, פקס: 02-5619293
http://hazan.kibbutz.org.il www.vanleer.org.il

"הבטחתי וקיימתי. דוח טרכטנברג טוב לאזרחי ישראל. הוא מוריד את יוקר המחיה, מגדיל את ההכנסה הפנויה, משתתף באופן משמעותי במימון החינוך לגיל הרך והופך את הדיור לזמין יותר".

ראש הממשלה בנימין נתניהו בתום ישיבת הממשלה שבה אומצו עיקרי המלצות ועדת טרכטנברג, 9.10.11.

"הישגיה החברתיים של ההתעוררות החברתית, ככל שיהיו כאלה, עלולים להימצא הישגים קצרי מועד וקצרי טווח, וזאת ככל שהמערכת החקיקתית הנורמטיבית בישראל לא תשונה בדרך שתבטיח מן היסוד את מעמדן החוקתי העליון של הזכויות החברתיות בישראל".

שופטת בית המשפט העליון בדימוס אילה פרוקצ'יה, 6.12.11.

תוכן העניינים

מבוא

ניתוח ממצאי המעקב ומסקנות

ממצאי המעקב אחר יישום המלצות ועדת טרכטנברג (גרפים וטבלאות)

א. סיכום כללי

ב. סיכום לפי פרקי הדוח

ג. סיכום לפי תחומים

מקורות מידע

נספח: פירוט כל ההמלצות

א. ההשקפה הכללית

ב. מערכת המס

ג. שירותים חברתיים

ד. תחרותיות ויוקר המחיה

ה. דיור

ו. הסביבה המאקרו כלכלית והמדיניות הפיסקאלית

מבוא

מטרות דוח המעקב

ב-14 ביולי 2014 מלאו שלוש שנים לפרוץ המחאה החברתית, שהחלה עם הקמת האוהל הראשון בשדרות רוטשילד בתל אביב ונחתמה עם דוח הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי (להלן ועדת טרכטנברג) שהוגש לראש הממשלה בנימין נתניהו ב-26 בספטמבר 2011.[1] זמן קצר לאחר מכן, ב-9 באוקטובר 2011, אימצה הממשלה את עיקרי הדוח. דוח המעקב שלפניכם עומד בתמציתיות על מידת יישומן של המלצות ועדת טרכטנברג על ידי ממשלת ישראל.

מבנה דוח ועדת טרכטנברג

דוח ועדת טרכטנברג מורכב משישה פרקים: ההשקפה הכללית, מערכת המס, שירותים חברתיים, תחרותיות ויוקר המחיה, דיור, וסביבה מאקרו-כלכלית ומדיניות פיסקאלית. פרק ההשקפה הכללית, הקרוי גם "לקראת עיצובה של חברה ישראלית צודקת יותר", מחולק לארבעה תתי-פרקים: עקרונות למדיניות הכלכלית-חברתית, אופן אספקת שירותים ציבוריים, כשלי הסקטור הציבורי, תהליך אימוץ ויישום המלצות הוועדה. פרק השירותים החברתיים מחולק לחמישה תתי-פרקים: חינוך, תעסוקה, בריאות, סיעוד ותחבורה. כל פרק בדוח פותח בתיאור המצב הקיים, ולאחריו – המלצות בנושא, הכוללות תוכנית פעולה מפורטת.

דרכי איסוף הנתונים ומבנה דוח המעקב

לצורך המעקב אחר יישום המלצות ועדת טרכטנברג, השתמשנו בבסיס הנתונים שבנו חברי הסדנא לידע ציבורי והשר לשעבר מיכאל איתן. הנתונים הוצגו באתר ייעודי,[2] שעודכן עד יולי 2012. הבדיקה שערכנו כללה איסוף מידע על כל ההמלצות המופיעות בדוח ובחינת יישומן בפועל על פי חלוקה לקטגוריות הבאות:

א. אימוץ ההמלצות

- **אומץ**: הממשלה אימצה את ההמלצה, בין בדרך של החלטת ממשלה מפורשת ובין במסגרת תוכנית עבודה של משרד ממשלתי.
- **לא אומץ**: הממשלה לא אימצה את ההמלצה ולא יישמה אותה.

ב. יישום ההמלצות שאומצו על ידי הממשלה

- **בוצע:** הממשלה השלימה את ביצוע המשימה.
- **בטיפול**: ההמלצה נמצאת בטיפול ראשוני או מתקדם. הסיבות לכך עשויות להיות ביצוע המשתרע על פני שנים; תקציבים שלא עברו בזמן; מחלוקות בין משרדים שעיכבו את תחילת הטיפול; והמלצה שהיא חלק מתוכנית חומש.
- **תקוע**: הטיפול בהמלצה החל בעבר אך הוא סובל מעיכוב משמעותי ממגוון סיבות: חילוקי דעות בתוך הממשלה; התנגדות של הכנסת לאמץ את הצעת החוק; שינוי מדיניות של הממשלה (הקודמת או הנוכחית); או סיבה אחרת שלא הצלחנו לאתר.

---

[1] דו"ח הוועדה לשינוי כלכלי חברתי, 2011, ראו http://tinyurl.com/lr6t2h4. להלן דוח טרכטנברג.

[2] ראו http://tinyurl.com/c8mxtl5.

• **לא טופל**: הממשלה אימצה את ההמלצה אך לא קידמה כלל את הטיפול בה.

שיעור יישום ההמלצות בסטטוסים השונים – בוצע, בטיפול, תקוע, לא טופל – חושב כאחוז מתוך סך ההמלצות שאומצו על ידי הממשלה.

בעת הכנת דוח המעקב היינו נתונים למגבלה של זמן ונתקלנו בבעיות של שקיפות וזמינות של חלק מהמידע. לפיכך, אין מנוס מכך שהדוח לוקה בטעויות, בהשמטות ובאי-דיוקים. אנו מזמינים את הקוראים ואת משרדי הממשלה להפנות את תשומת לבנו לטעויות ומודים להם על כך מראש.

ניתוח ממצאי המעקב ומסקנות

א. לא חל שינוי מהותי במדיניות הכלכלית-חברתית

פרופ' מנואל טרכטנברג, יושב ראש הוועדה, זיהה את הצורך בשינוי מקיף ועמוק במדיניות הכלכלית-חברתית של מדינת ישראל לשנים הבאות. במכתב שצורף להגשת הדוח לראש הממשלה הוא כתב: "המנדט שהענקת לנו בכתב המינוי היה רחב ביותר, שהרי מעבר לטיפול בתחום תמהיל המסים, השירותים החברתיים, תחרותיות ויוקר המחיה, ודיור כמפורט במנדט, עצם הכותרת של הוועדה מצביעה על משימה מרחיקת לכת יותר: **גיבוש השקפה המבשרת שינוי מקיף ועמוק במדיניות הכלכלית-חברתית של מדינת ישראל לשנים הבאות**".[3]

למרות הגדרה זו של המשימה, מצאנו שככלל **ועדת טרכטנברג לא המליצה על שינוי מהותי במדיניות הכלכלית-חברתית אלא על שינויים ועל שיפורים במסגרת המדיניות הקיימת**. מספר המלצות הוועדה שעוסקות בשינוי מקיף ועמוק במדיניות הכלכלית-חברתית הוא מצומצם: רק שניים מתוך ששת פרקי הדוח עוסקים בכך ("ההשקפה הכללית" ו" הסביבה המאקרו כלכלית והמדיניות הפיסקאלית"), ומופיעות בהם 27 המלצות מתוך 161 המלצות בדוח כולו, דהיינו 16.7% בלבד מכלל ההמלצות.

מניתוח של אימוץ המלצות הוועדה על ידי הממשלה עולה כי שיעור ההחלטות שאומצו מהפרקים הדנים בשינוי המדיניות הכלכלית-חברתית קטן משיעור סך ההמלצות שאומצו מהדוח. כלומר, **שיעור האימוץ של צעדי השינוי המהותי שהוועדה בחרה להמליץ עליהם נמוך יותר מממוצע כל התחומים.**

ב. הצלחת המחאה – מחויבות גבוהה של הממשלה ליישום ההמלצות

במכתב שצורף להגשת הדוח לראש הממשלה כתב טרכטנברג כי "הנסיבות לא הותירו ברירה, וחברי הוועדה כולם הקדישו לילות כימים ומאמצים כבירים למשימה, **מתוך מודעות לגודל השעה, עוצמת הציפיות וההזדמנות הבלתי רגילה שנקרתה לפנינו**, לתרום לקידומה של החברה בישראל לעבר עתיד טוב יותר".[4]

ממצאי הבדיקה שערכנו מעלים כי גם הממשלה הבינה את גודל הציפיות שתולה בה הציבור. הממשלה אימצה 87% מהמלצות הוועדה, ומהן הוציאה לפועל 43%, ועוד 41% מההמלצות נתונות בתהליכי טיפול שונים, כך שבסך הכול 84% מההחלטות שאומצו נמצאות

[3] דוח טרכטנברג, 3 (ההדגשה שלנו).

[4] שם, שם (ההדגשה שלנו).

בשלבי יישום. מכאן עולה כי שיעור היישום של המלצות הוועדה (אלו שבוצעו ואלו שנמצאות בטיפול) גבוה משיעור היישום המקובל של החלטות ממשלה.[5] **אין ספק כי מחויבותה הגבוהה של הממשלה ליישום ההמלצות שאימצה מעידה על ההצלחה הגדולה של המחאה החברתית.**

עם זאת, בעיות היסוד שנחשפו על רקע המחאה ודרשו שינוי מקיף במדיניות הכלכלית-חברתית לא זכו לטיפול יעיל של הממשלה. בעיות אלה ממשיכות לכרסם במרקם הדמוקרטי והחברתי של החברה הישראלית, וחלקן אף הולכות ומתעצמות.

ג. הממשלה התחלפה אך המדיניות נותרה בעינה

מאז המחאה החברתית והגשת דוח טרכטנברג כיהנו בישראל שתי ממשלות, שתיהן בראשות בנימין נתניהו. בכל הנוגע להתייחסות אל ההמלצות, שתי הממשלות פועלות באופן דומה. עם זאת, במעבר בין שתי הממשלות חלו שלושה שינויים משמעותיים ברמת היישום.

1. השינוי הראשון נוגע לציבור החרדי: **הממשלה המכהנת (הממשלה ה-33) מגלה פעלתנות גבוהה יותר בקבלה וביישום של החלטות בתחומי התעסוקה והחינוך של הציבור החרדי** (ראו פרק השירותים החברתיים).
2. השינוי השני נוגע לדיור. כחודש לאחר הקמתה החליטה הממשלה החדשה למנות ועדת שרים לענייני דיור ("קבינט הדיור"). **מאז ועד היום (יולי 2014), קיבל קבינט הדיור 37 החלטות במגוון רחב של נושאים, אף מעבר להמלצות הוועדה. החלטות אלו נמצאות בשלבי יישום שונים, ואולם חשוב לציין כי מחירי הדיור ממשיכים לעלות.**[6]
3. השינוי השלישי נוגע לפרק השירותים החברתיים ובעיקר לתחום החינוך. מצאנו כי בפרק זה, בדומה לפרקי המדיניות הכלכלית-חברתית (ראו סעיף 1 לעיל), שיעור יישום ההמלצות שאומצו הוא נמוך יותר: 75% לעומת 84% בסיכום כל הפרקים. עיקר ההמלצות שלא יושמו בפרק השירותים החברתיים נוגעות לצעדי תכנון ארוכי טווח בתחומי החינוך והסיעוד. **שלושה תחומים בחינוך, שהיו מסמלי ההצלחה של ועדת טרכטנברג – מעונות ומשפחתונים לגילאי 0–3, צהרונים לגילאי 3–9, וסבסוד תשלומי ההורים למערכת החינוך – תקועים (עוד מהממשלה הקודמת) או שתקציביהם קוצצו (בממשלה הנוכחית).**

ד. היעדר שקיפות ומעקב מסודר אחר יישום ההמלצות

ועדת טרכטנברג שילבה בהמלצותיה התייחסות מיוחדת לבעיית המעקב אחר יישום המלצותיה. בין השאר נכתב: "הוועדה סבורה כי על הממשלה להראות לציבור את רצינות כוונותיה בכל הנוגע לשינוי הנדרש ובנחישותה לפעול לפתרון בעיות היסוד שצפו על רקע המחאה. על כן הוועדה שבה ומדגישה את **הצורך בקיום תהליך מהיר ושקוף של אימוץ המלצותיה וייושמן והבניית הליך אפקטיבי של מעקב ובקרה ליישום**".[7]

---

[5] מחקרים קודמים הראו כי למעלה מ-50% מהחלטות הממשלה אינן מיושמות. ראו למשל: "בעיית המשילות בישראל – האם הגיעה השעה לבדק בית יסודי בנושא?", כנס הרצליה 2010, המכון הישראלי לתכנון כלכלי, http://www.iep.org.il/images/20[1]996304.pdf.

[6] בנק ישראל, הודעה לעיתונות, "דיווח לציבור על הדיונים המוניטריים שנערכו בבנק ישראל כדי להחליט על גובה הריבית לחודש יולי 2014", 7.7.14, http://tinyurl.com/pqbl3xk.

[7] דוח טרכטנברג, 58 (ההדגשה שלנו).

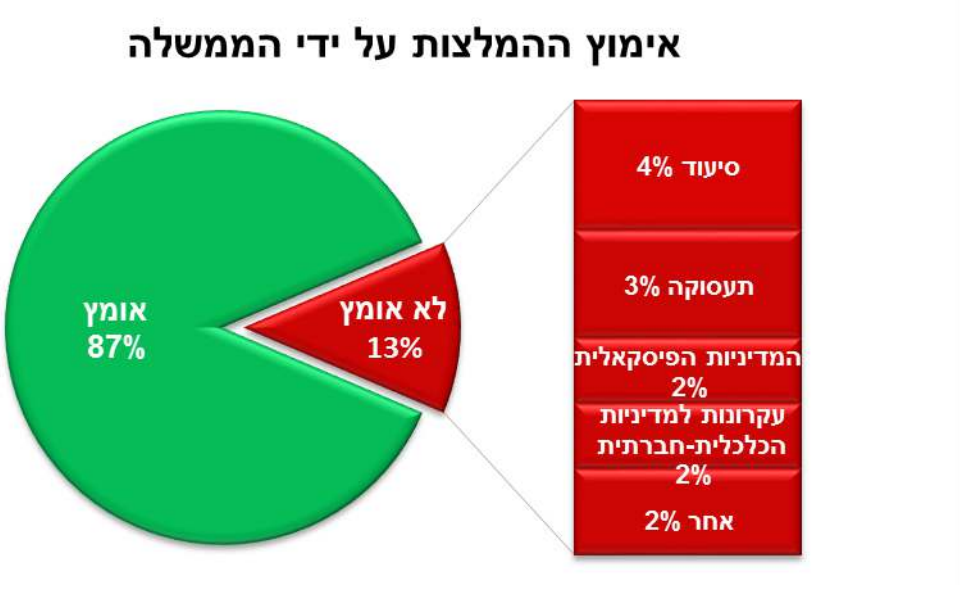
ואולם, בחפשנו אחר תמונת מצב מהימנה של יישום ההמלצות, נתקלנו במידע חסר ומפוזר ולא מצאנו כל עדות למעקב מרוכז ואפקטיבי.[8] כאמור לעיל, שיתוף הפעולה של הסדנא לידע ציבורי עם השר לשעבר מיכאל איתן בהפעלת אתר המעקב הופסק בשנת 2012.[9] חוסר השקיפות בנוגע לחלק מהנתונים והתהליכים, על אף ההמלצה המפורשת של הוועדה בעניין זה, הִקשה על המחברים (וכן על הציבור) את הבנת המצב העדכני של יישום ההמלצות.

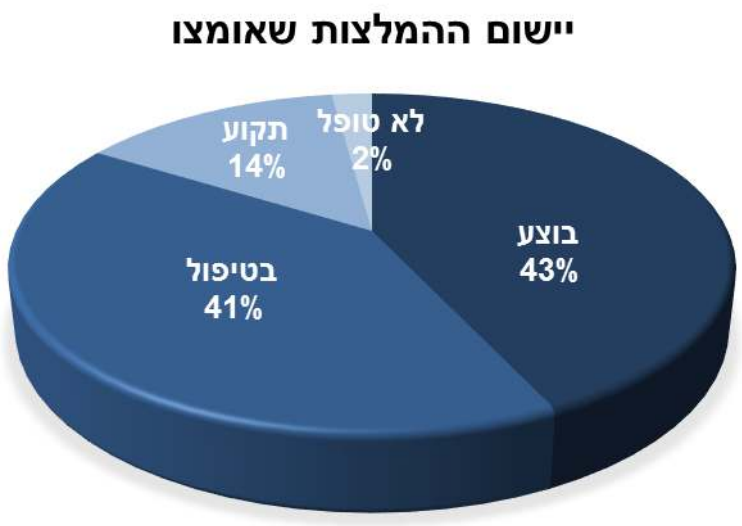
[8] יש לציין כי נתקלנו במקרה שבו משרד הכלכלה מנהל מעקב שוטף ומסודר אחר יישום החלטת ממשלה שבתחום אחריותו.

[9] אתר מזכירות הממשלה מפנה עדיין למעקב המעודכן לחודש מאי 2012: www.pmo.gov.il/Documents/traj040612.pdf.

ממצאי המעקב אחר יישום המלצות ועדת טרכטנברג (גרפים וטבלאות)

א. סיכום כללי

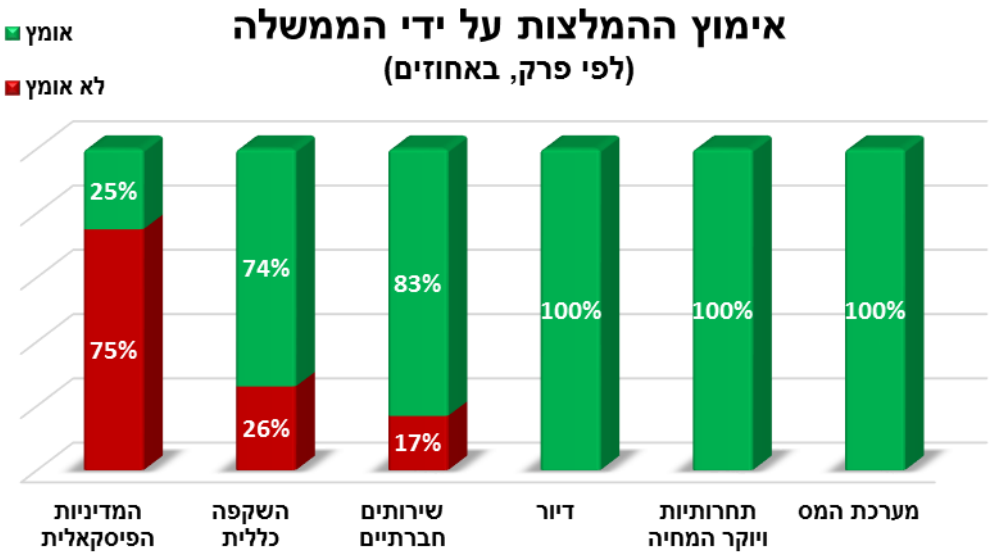

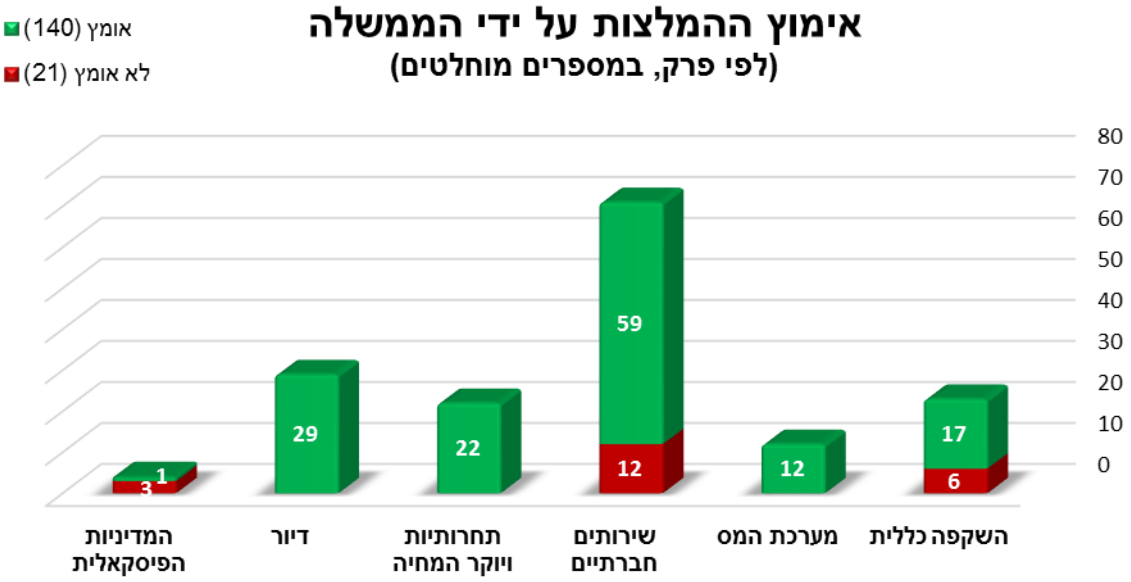

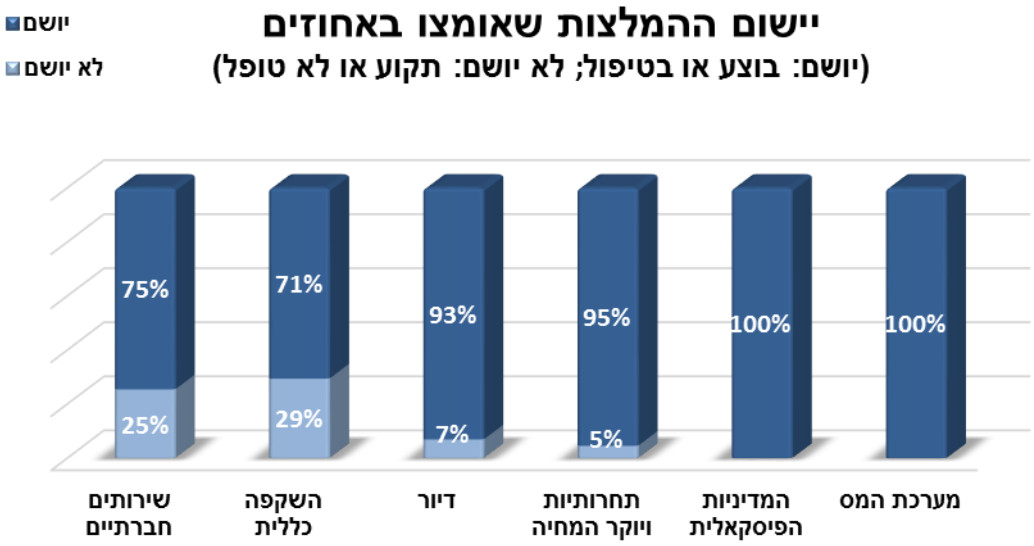
טבלת נתונים 1: סיכום של אימוץ ההמלצות ויישומן

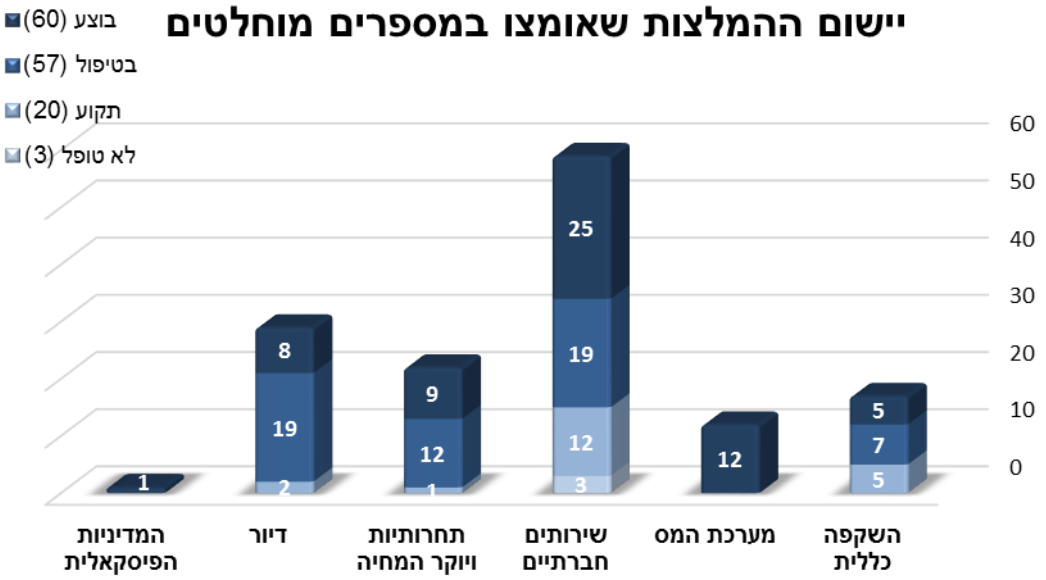
מספר המלצות	אימוץ ההמלצות		יישום ההמלצות			
	אומץ	לא אומץ	בוצע	בטיפול	תקוע	לא טופל
161	87%	13%	43%	41%	14%	2%
	140	21	60	57	20	3

ב. סיכום לפי פרקי הדוח

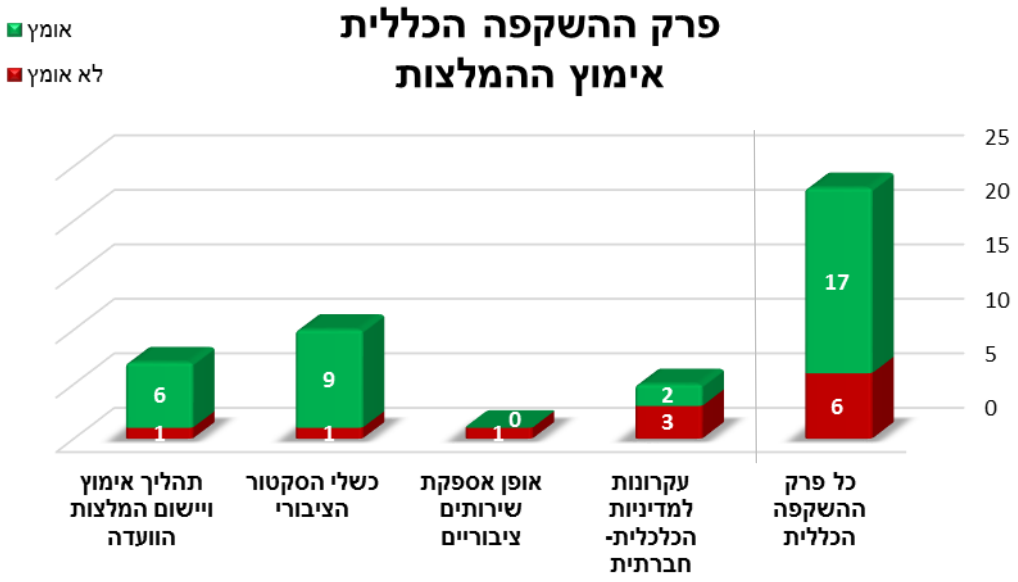

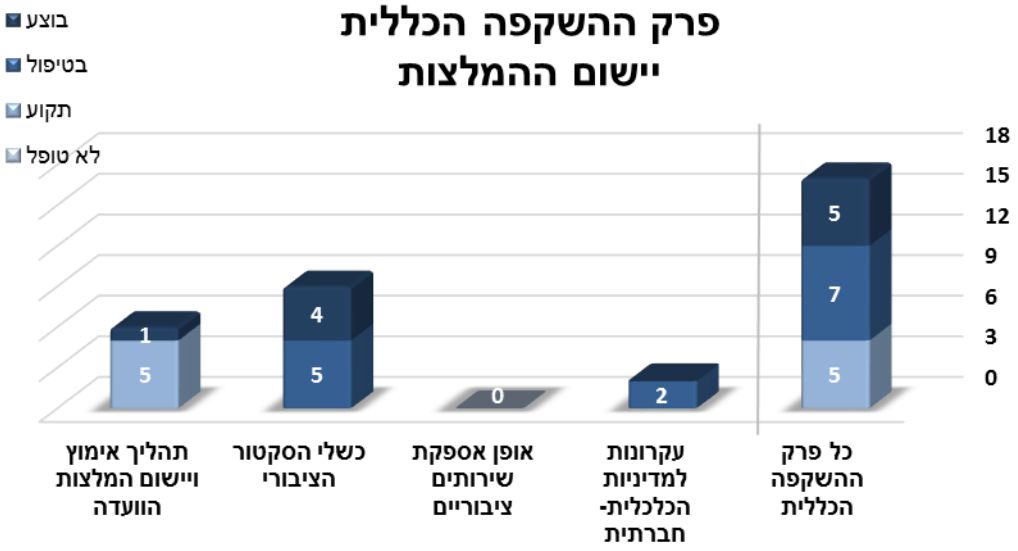
טבלת נתונים 2: סיכום של אימוץ ההמלצות ויישומן לפי פרקים

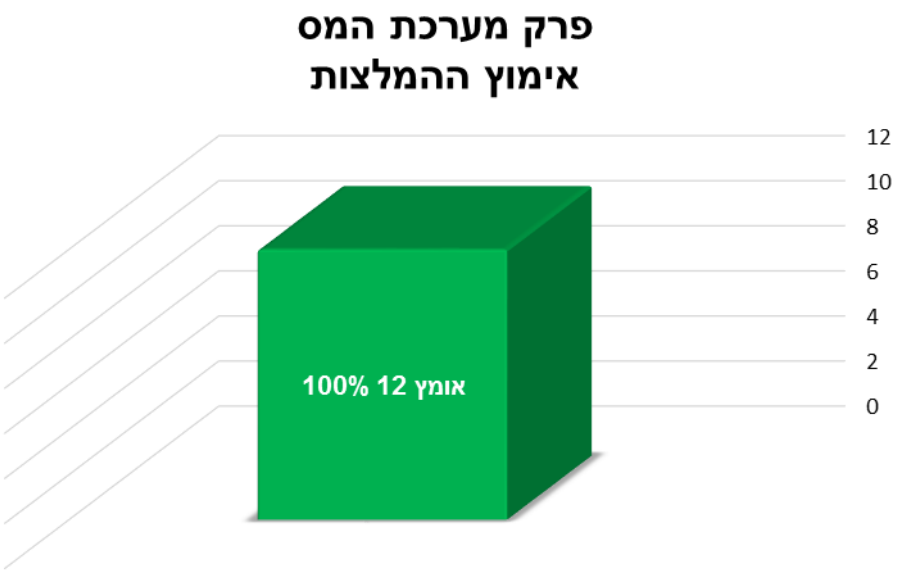
פרק	מספר המלצות	אימוץ ההמלצות		יישום ההמלצות			
		אומץ (141)	לא אומץ (21)	בוצע	בטיפול	תקוע	לא טופל
השקפה כללית	23	17	6	5	7	5	0
		74%	26%	30%	41%	29%	0%
מערכת המס	12	12	0	12	0	0	0
		100%	0%	100%	0%	0%	0%
שירותים חברתיים	71	59	12	25	19	12	3
		83%	17%	43%	32%	20%	5%
תחרותיות ויוקר המחיה	22	22	0	9	12	1	0
		100%	0%	41%	55%	4%	0%
דיור	29	29	0	8	19	2	0
		100%	0%	27%	66%	7%	0%
המדיניות הפיסקאלית	4	1	3	1	0	0	0
		25%	75%	100%	0%	0%	0%
סה"כ	161	140	21	60	57	20	3
		87%	13%	43%	41%	14%	2%

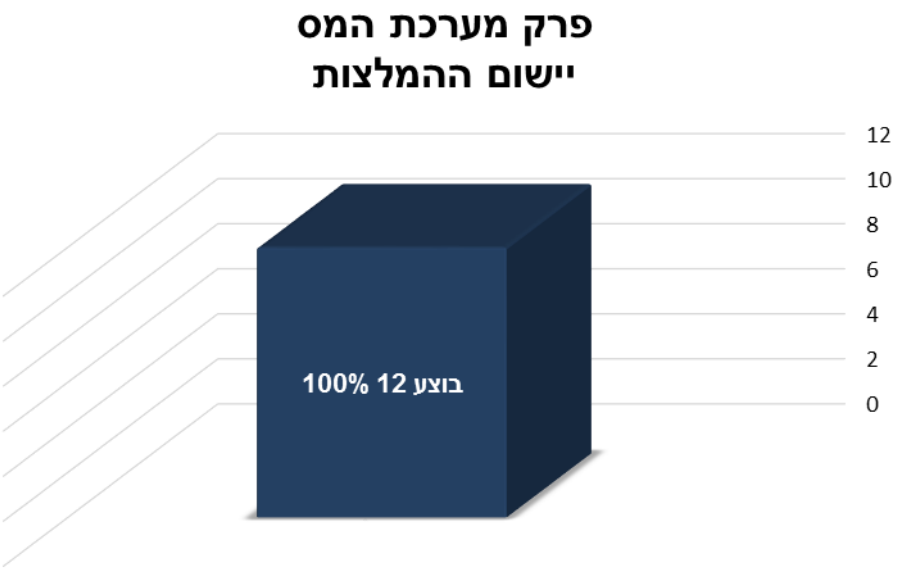
ג. סיכום לפי תחומים

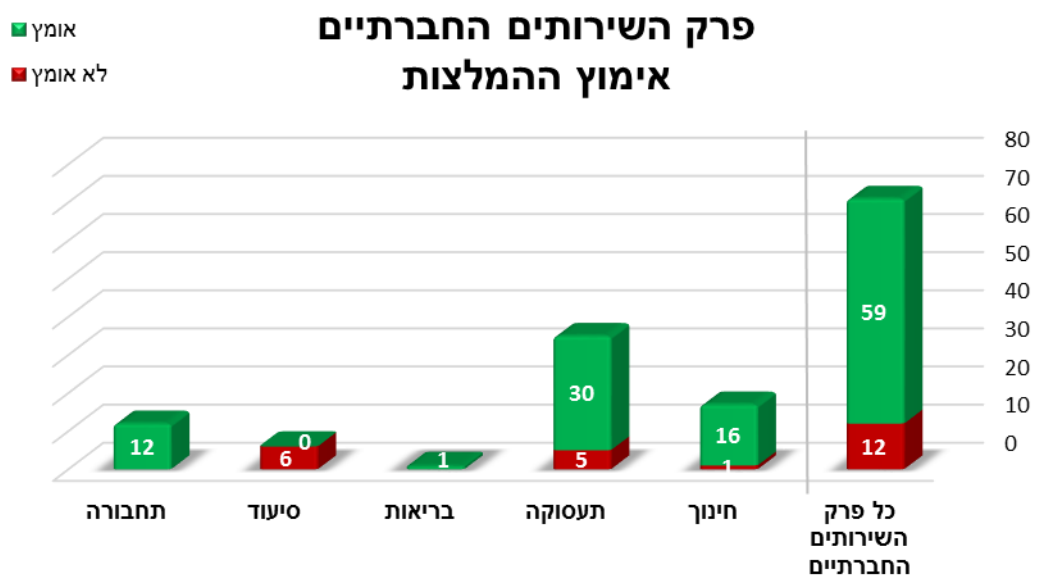
פרק ראשון: ההשקפה הכללית

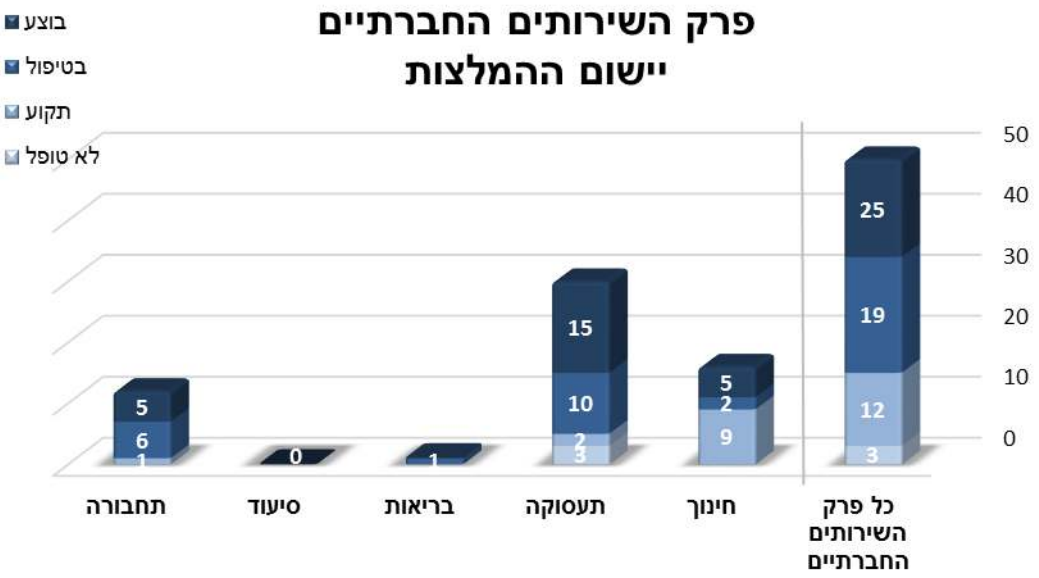

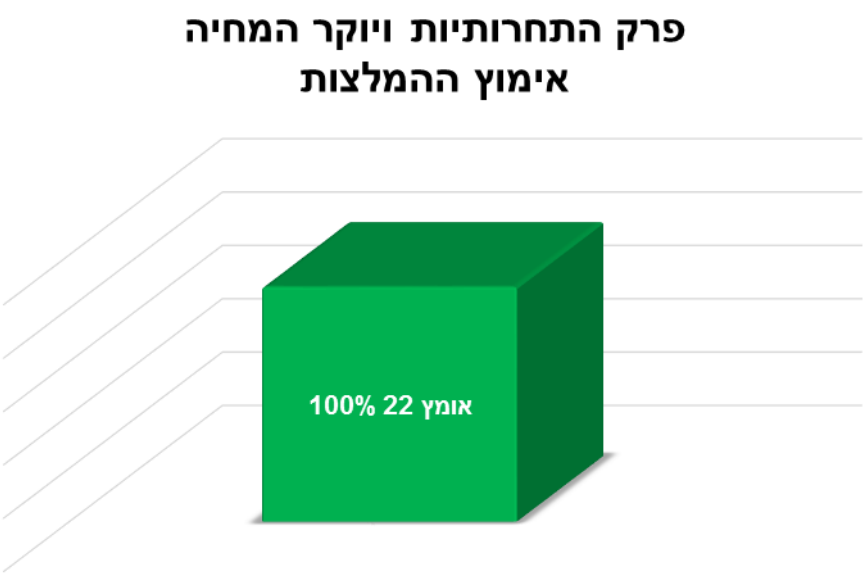

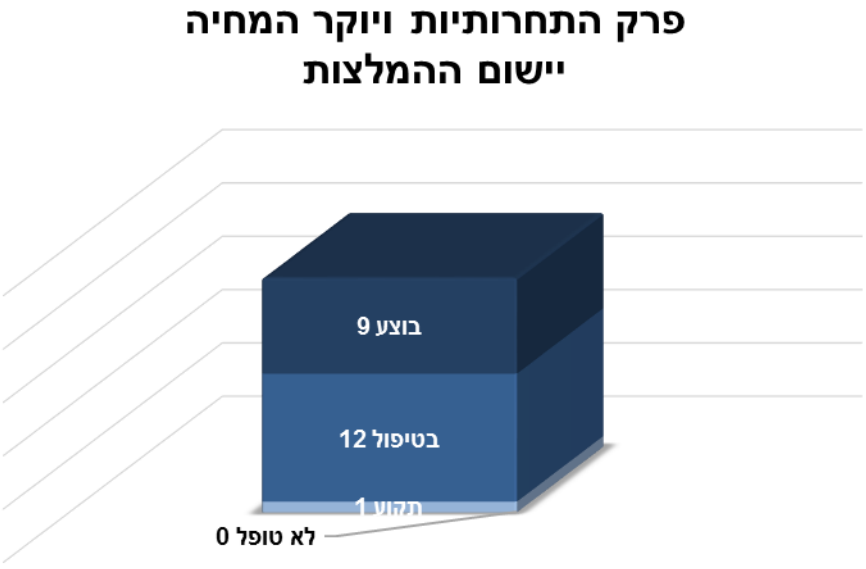

פרק מערכת המס
אימוץ ההמלצות
12
10
8
6
4
2
0
אומץ 12 100%

פרק מערכת המס
יישום ההמלצות
12
10
8
6
4
2
0
בוצע 12 100%

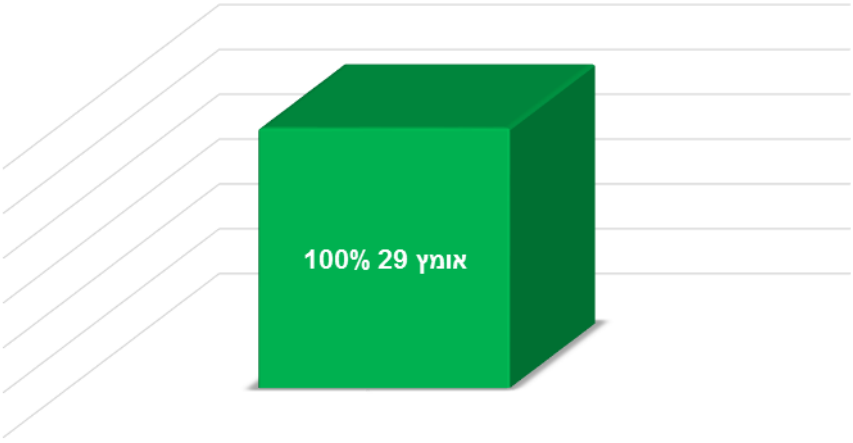

פרק השירותים החברתיים
אימוץ ההמלצות
אומץ
לא אומץ
80
70
60
50
40
30
20
10
0
12
6
0
1
30
5
16
1
59
12
תחבורה
סיעוד
בריאות
תעסוקה
חינוך
כל פרק השירותים החברתיים

פרק השירותים החברתיים
יישום ההמלצות
בוצע
בטיפול
תקוע
לא טופל
50
40
30
20
10
0
5
6
1
0
1
15
10
2
3
5
2
9
25
19
12
3
תחבורה
סיעוד
בריאות
תעסוקה
חינוך
כל פרק השירותים החברתיים

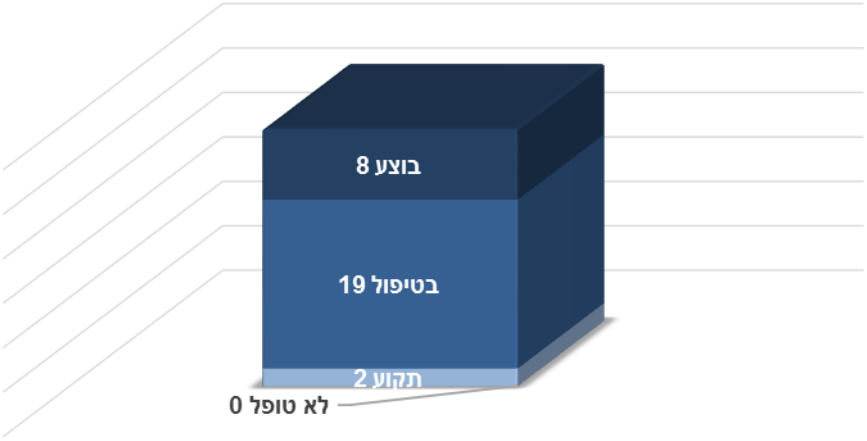

פרק התחרותיות ויוקר המחיה
אימוץ ההמלצות
אומץ 22 100%

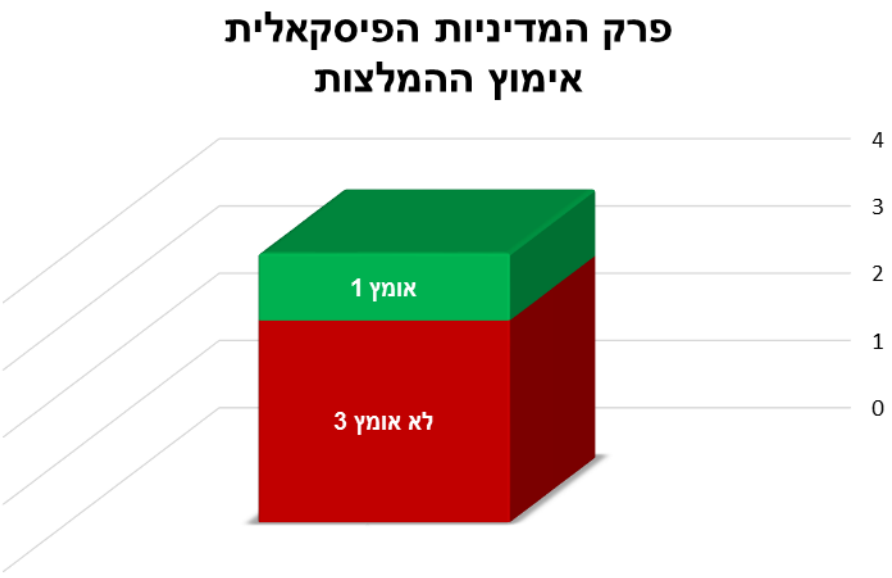

פרק התחרותיות ויוקר המחיה
יישום ההמלצות
בוצע 9
בטיפול 12
תקוע 1
לא טופל 0

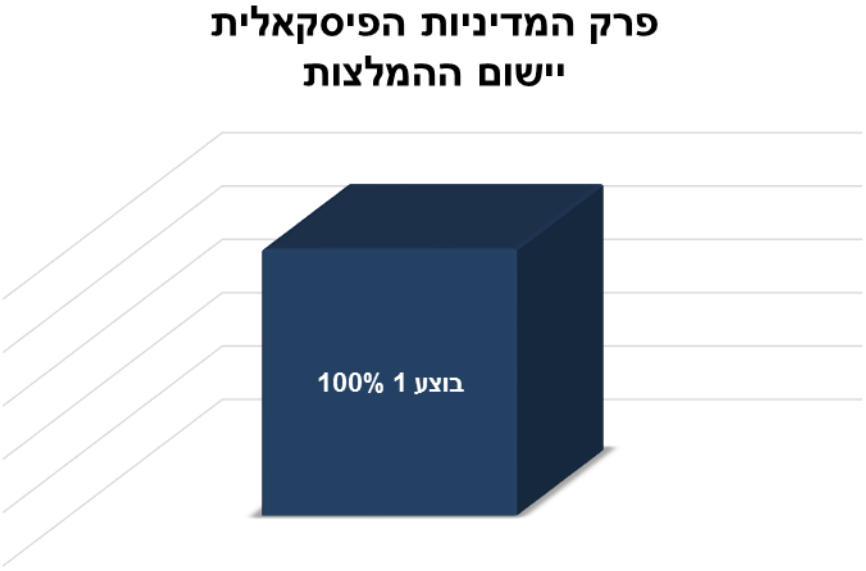
פרק הדיור
אימוץ ההמלצות

פרק הדיור
יישום ההמלצות

פרק המדיניות הפיסקאלית
אימוץ ההמלצות
4
3
2
1
0
אומץ 1
לא אומץ 3

פרק המדיניות הפיסקאלית
יישום ההמלצות
בוצע 1 100%

טבלת נתונים 3: סיכום של אימוץ ההמלצות ויישומן לפי תחומים

פרק	תחום	מספר המלצות	אימוץ ההמלצות		יישום ההמלצות			
			אומץ	לא אומץ	בוצע	בטיפול	תקוע	לא טופל
ההשקפה הכללית	עקרונות למדיניות הכלכלית-חברתית	5	2	3	0	2	0	0
			40%	60%	0%	100%	0%	0%
	אופן אספקת שירותים ציבוריים	1	0	1	0	0	0	0
			0%	100%	0%	0%	0%	0%
	כשלי הסקטור הציבורי	10	9	1	4	5	0	0
			90%	10%	44%	56%	0%	0%
	תהליך אימוץ ויישום המלצות הוועדה	7	6	1	1	0	5	0
			86%	14%	17%	0%	83%	0%
	כל פרק ההשקפה הכללית	**23**	17	6	5	7	5	0
			74%	26%	30%	41%	29%	0%
מערכת המס	מערכת המס	**12**	12	0	12	0	0	0
			100%	0%	100%	0%	0%	0%
שירותים חברתיים	חינוך	17	16	1	5	2	9	0
			94%	6%	31%	13%	56%	0%
	תעסוקה	35	30	5	15	10	2	3
			86%	14%	50%	33%	7%	10%
	בריאות	1	1	0	0	1	0	0
			100%	0%	0%	100%	0%	0%
	סיעוד	6	0	6	0	0	0	0
			0%	100%	0%	0%	0%	0%
	תחבורה	12	12	0	5	6	1	0
			100%	0%	42%	50%	8%	0%
	כל פרק השירותים החברתיים	**71**	59	12	25	19	12	3
			83%	17%	43%	32%	20%	5%
תחרותיות ויוקר המחיה	תחרותיות ויוקר המחיה	**22**	22	0	9	12	1	0
			100%	0%	41%	55%	4%	0%
דיור	דיור	**29**	29	0	8	19	2	0
			100%	0%	27%	66%	7%	0%
המדיניות הפיסקאלית	המדיניות הפיסקאלית	**4**	1	3	1	0	0	0
			25%	75%	100%	0%	0%	0%
סה"כ		**161**	140	21	60	57	20	3

מקורות מידע

1. דו"ח הוועדה לשינוי כלכלי חברתי

http://tinyurl.com/lr6t2h4

2. אתר מעקב: דוח טרכטנברג

http://watch.gov.il

3. החלטות ממשלה

http://www.pmo.gov.il/Secretary/GovDecisions/Pages/default.aspx

4. החלטות ועדות שרים

www.pmo.gov.il/Secretary/ministersCommissions/Pages/default.aspx

5. דיונים והצבעות על הצעות חוק בכנסת

http://main.knesset.gov.il/Activity/plenum/Pages/DivreyHaknessetMenu.aspx

6. דיונים בוועדות הכנסת

http://www.knesset.gov.il/protocols/heb/protocol_search.aspx

7. מסמכי מרכז המחקר והמידע של הכנסת

http://www.knesset.gov.il/mmm/heb/MMM_Keyword_Search.asp

8. פרסומי הממשלה באתרי האינטרנט של המשרדים
9. הודעות לעיתונות של משרדי הממשלה
10. שיחות עם פקידים במשרדי הממשלה

א. ההשקפה הכללית

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
עקרונות למדיניות הכלכלית-חברתית	בנוסף לדבקות הדוקה בכללים הפיסקאליים על הממשלה לפעול להעלאת משקלה של ההוצאה האזרחית בתקציב ולחתור להגדלת חלקה בתוצר. זאת נוכח הכרסום היחסי שחל לאורך שנים בשירותים החברתיים, בין היתר בשל אילוצי תקציב.	לא אומץ
	על הממשלה לקבוע ולעדכן מעת לעת יעדים חברתיים לצד יעדים מאקרו-כלכליים מסורתיים, ובכלל זה יעדים כמותיים להגדלת התעסוקה ולהקטנת העוני והאי-שוויון.	לא אומץ
	שיעור הצמיחה הנמדד איננו חזות הכול: היבטים חשובים של איכות החיים אינם נכללים בו, ובכלל זה מידת האי-שוויון, המצב הבריאותי, איכות הסביבה וכדומה. מכאן שיש להרחיב את היריעה בקביעת הפרמטרים שלפיהם הביצועים של המשק נמדדים ולכוון את המדיניות בהתאם.	בטיפול
	היבט חשוב של איכות החיים הוא מידת האי-שוויון במשק: אי-שוויון גדול גורר תחושה של אי-צדק, הדרה וניכור, אשר עלולים לפגוע בלכידות החברתית ובנכונות לשאת בנטל. מכאן שהמדיניות הכלכלית צריכה לחתור לחלוקה הוגנת של פירות הצמיחה, ובכלל זה בחלוקה בין התמורה להון והתמורה לעבודה בין עובדים בכירים לעובדים מן השורה.	לא אומץ
	על הממשלה לאמץ ערוצי הידברות עם הציבור הרחב במתכונת של "דמוקרטיה השתתפותית", בפרט בבואה לדון על שינויים ועל גיבוש מדיניות הנוגעים לציבור, וזאת כיוון שהדבר מאפשר זרימת רעיונות ושיקוף מצבו של האזרח אל מול הממשלה, מגביר את תחושת השייכות ומחזק את הדמוקרטיה. כמו כן, ההידברות דרושה גם כדי לאזן את האינטרסים של הציבור הרחב אל מול גורמים כלכליים עוצמתיים, אשר יש להם גישה והשפעה ישירה על מקבלי ההחלטות.	בטיפול
אופן אספקת שירותים ציבוריים	ראש הממשלה ושר האוצר ימנו צוות עבודה ממשלתי אשר ימליץ על קווי המדיניות הנדרשים בנושאים שפורטו לעיל [שינויים מבניים, מדריך למיקור חוץ, איזון עלות, יעילות ואיכות, חיזוק מערך הפיקוח והאכיפה, רגולציה על שוק ספקי השירות, צמצום המרחק בין הממשלה למקבל השירות] וצעדים אופרטיביים ליישומם [...] המלצות הצוות ידונו בוועדת ההיגוי ויוגשו לאישור הממשלה.	לא אומץ
כשלי הסקטור הציבורי וכיווני שינוי	חיזוק יכולות התכנון והמדיניות בעבודת הממשלה, בדגש על: א. קביעת אסטרטגיה לאומית בתחומים החברתיים והכלכליים לטווח הבינוני והארוך, תוך מתן דגש למטרות ולייעדים רחבים ומדידים, המייצרים שיתופי פעולה של יחידות הממשלה ומחויבות כלפי הציבור.	בטיפול
	חיזוק יכולות התכנון והמדיניות בעבודת הממשלה, בדגש על: ב. העצמתן של יחידות המטה כיחידות עילית מקצועיות, הנשענות על כוח אדם מיומן ודינאמי, אשר יחזקו את יכולות התכנון, המדידה, הבקרה וההערכה.	בטיפול
	חיזוק יכולות התכנון והמדיניות בעבודת הממשלה, בדגש על: ג. ביסוסן של עבודה שנתיות ככלי תכנוני מרכזי בעבודת יחידות הממשלה ויצירת מתודה למעקב, לבקרה ולהערכה של תכניות אלו במהלך השנה, שתשמש ככלי ניהולי מרכזי בידי המנכ"לים ומנהלי היחידות, תוך שימוש בכלים נהוגים במגזרים אחרים, כגון אמנות שירות (SLA).	בוצע

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
כשלי הסקטור הציבורי וכיווני שינוי	הגברת יכולת הביצוע בממשלה, בין היתר באמצעות: א. שיפור במארג הסמכויות והאיזונים במערכת הציבורית: יש לפעול לחיזוקם הממשי של כלל המשרדים באמצעות הידוק הקשר שבין הסמכות לאחריות, ביזור סמכויות אחראי ומדורג ממשרדי המטה, הפרדה בין גופי הרגולציה לגופי הביצוע ונותני השירות, צמצום/איחוד יחידות ומשרדים חופפים. ביזור פירושו העברת סמכות שבצדה אחריות. תנאי לביזור מוצלח הוא הבטחה מוקדמת של קיומם של תנאים בסיסיים, ובכללם חיזוק היחידות שמבזרים אליהן את הסמכויות וקיומם של מדדי ביצוע, מטרות ויעדים, מערכי בקרה אפקטיביים, כלים ניהוליים והסדרי העסקה גמישים. ב. שיפור בהליכי התקצוב: בכלל זה מבנה ידידותי יותר של התקציב שיגביר את יכולות הביצוע במשרדים ויגביר את השקיפות; הגברת השיתוף של משרדי הממשלה בשלב תכנון התקציב וגיבושו באופן שיוכלו לשאת ביתר אחריות על שינויים נדרשים בסדרי עדיפויות בתוך מסגרת התקציב; חיבור הדוק יותר בין תהליכי תכנון המדיניות לבין תהליכי התקצוב. ג. חיזוק הדרג המקצועי בתהליכי קבלת ההחלטות: חשיפת גורמי הייעוץ המשפטי לאתגרים העומדים בפני המערכת הציבורית תוך חתירה למציאת פתרונות משפטיים לבעיות סבוכות. נדרש גם כי בצד הליכי ביקורת יסודיים ושמירה עיקשת על טוהר המידות תובטח יכולת התפקוד השוטף של משרדי הממשלה ויכולתם של פקידי ציבור להפעיל שיקול דעת, לקבל החלטות ולהניע תהליכים מורכבים. ד. יצירת תהליכים לשיתופי פעולה, לתיאום בין יחידות הממשלה ולהכרעה במחלוקות בתחומים בין משרדיים, הן ברמת התכנון והן ברמת הביצוע.	בטיפול
	בחינת המערכת הביורוקרטית ויצירת בסיס לשינוי מערכתי: א. איתור מוקדים של נטל ביורוקרטי שאפשר לייצר באמצעותם שינוי משמעותי בשירות הממשלתי. ב. ייצור תשתית להפחתת הנטל הביורוקרטי הכוללת מתודולוגיה אחידה, פלטפורמה וכלים ואשר תוכל לשמש את כל גופי הממשל. ג. ייעול מערכי הרגולציה וחיזוק – קידום תכנית ממשלתית לבחינה של מערכי הרגולציה הממשלתית, הפחתת כפילויות וייעול המנגנונים תוך גיבוש כלים להערכת ההכבדה של הרגולציה ביחס לאינטרס הציבורי, פיתוח תורת רגולציה ממשלתית, העברת ידע ושיתוף בין רגולטורים שונים, וכן חיזוק יכולותיהם ומומחיותם של הרגולטורים השונים (להרחבה ראה בפרק על יוקר המחיה והתחרותיות).	בטיפול
	[נדרש] יישום מיידי של רפורמה בנציבות שירות המדינה שתוביל את התהליך לפיתוח כוח האדם בשירות הציבורי בהתאם לעקרונות האלה: א. על הממשלה לפעול להתאמת הניהול של תחום כוח האדם לאתגרים הקיימים ולהשגת יעדיה; לשמירת ערכים של מנהל תקין בשירות המדינה, בדגש על טוהר המידות, על יושרה ועל שקיפות; לראיית שירות המדינה כמכלול – בתחושת השייכות, באתוס השירות ובראיית רוחב של אתגרים, צרכים ומענים. ב. הנציבות תשמש כגוף קובע מדיניות, תוך העברת מרבית ההיבטים של מימוש המדיניות שנקבעה למשרדי הממשלה; העברת האחריות על ניהול כוח האדם למשרדי הממשלה תתבצע בהליך הדרגתי וסדור הכולל הדרכה, הסמכה, קביעת מדדי הצלחה ומתן כלי ייעוץ ומעקב ובקרה. ג. יש לבנות "עמוד שדרה ניהולי" בשירות המדינה ולבסס את איכותו ואת מקצועיותו של הסגל הבכיר בשירות המדינה. ד. תיקבע מדיניות כוללת לפיתוח משאבי אנוש ולניהול קריירה בשירות המדינה, תוך חתירה למצוינות, להתמקצעות והכשרת העובדים ולשם העברת ידע וניסיון בתוך הממשלה באמצעות, בין היתר, מסלולי קרירה רוטציוניים.	בוצע
כשלי הסקטור הציבורי וכיווני שינוי	על הממשלה לפעול להסדר חדש אשר יכלול הגמשה מהותית של הסדרי ההעסקה הנוכחיים. על הסדר זה לאפשר גיוס כוח אדם איכותי ותגמול המצטיינים על בסיס תהליכי מדידה והערכה שיטתיים בצד הליכי פיטורין אפקטיביים. אפשר לעשות זאת בהסדר מכובד גם בלי לפגוע בחיוניותה של העבודה המאורגנת ותוך מתן כלים שיסייעו להשתלבותם של עובדים אשר יצאו משירות המדינה בשוק העבודה הכללי.	בוצע
	נדרשים גם כללי אתיקה ברורים אשר יסדירו את עבודתם של פקידי הממשלה ונבחרי הציבור עם לוביסטים.	לא אומץ

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
	[קביעת] כללים ברורים ביחס לתקופת הצינון הנדרשת במעבר מהממשלה לסקטור הפרטי, תוך אבחנה מתאימה בין רמות בכירות שונות של עובדים בצד תגמול הולם בתקופת הצינון וצמצום תופעת המעבר של פקידי ציבור לעבודה בתפקידים שעיקרם פעילות מול מערכי הרגולציה הממשלתיים שבהם פעלו בתקופת כהונתם בממשלה.	בוצע
	מעל כל אלה נדרשים בנייה וטיפוח של האתוס הציבורי והגדרה של מערכת הערכים שעליה נשענת עבודתו של 'משרת הציבור' תוך יצירת תחושת שליחות, אחריותיות ותרבות של "Civil Servant".	בטיפול
תהליך אימוץ ויישום המלצות הוועדה	אימוץ ההשקפה הכללית וההמלצות על ידי הממשלה.	בוצע
	עיגון כלל המלצות הוועדה המפורטות בהחלטת ממשלה (לרבות עקרונות המדיניות, הצעדים האופרטיביים ומינוי צוותי המדיניות והיישום ועקרונות היישום המפורטים להלן) וזאת בהתאם ללוחות הזמנים שהומלצו.	תקוע
	הנחת הצעות החוק הממשלתיות הנדרשות ליישום המלצות הוועדה, לרבות שינויי החקיקה הנדרשים בחוק התקציב ובחקיקת המסים.	תקוע
	אישור כלל תיקוני החקיקה הנדרשים עד ליום 31.12.2011.	תקוע
	מיסוד תהליך ליווי מעקב ובקרה שוטף עד ליישום מלא של המלצות הוועדה [...] ראש הממשלה ימנה ועדת מעקב, בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה והממונה על התקציבים, אשר תלווה את הליך יישום המלצות הוועדה.	תקוע
	הטמעה בתכניות העבודה הממשלתיות וקביעת יעדים ומדדים: מדיניות הממשלה ביחס להמלצות תוטמע בתכניות העבודה של המשרדים השונים. הממשלה תפעל לקביעת יעדים, מדדי תוצאה ותפוקה ואבני דרך להשלמת היישום של כלל התהליכים ואלה יוטמעו בתכניות העבודה הממשלתיות.	לא אומץ
	דיווח חצי שנתי של הממשלה על אופן יישום ההמלצות [...] הוועדה תדווח לממשלה מדי שישה חודשים על ההתקדמות ביישום של ההמלצות הפרטניות בכל תחום ותחום ועל התוצאות מכך באותם מקרים שבהם ההשפעה של היישום אמורה לבוא לידי ביטוי מהיר. בפרט על הוועדה לדווח על שינויים במחירי הדיור, במחירים לצרכן באותם מקרים שבהם הורדו מכסים ומסים עקיפים אחרים וכדומה.	תקוע

ב. מערכת המס

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
מסים	ביטול מתווה המס הישיר הפוחת.	בוצע
	העלאת מדרגת המס העליונה, המתחילה בהכנסה של 40,231 ש"ח לחודש (במחירי שנת מס 2011) בשלוש נקודות אחוז, עד לשיעור של 48 אחוזים.	בוצע
	העלאת מס החברות הסטטוטורי, העומד כיום על 24%, ל-25% בשנת 2012 ובחינה של העלאה נוספת ל-26% בשנת 2013 בהתאם לצרכים הפיסקאליים.	בוצע
	העלאת המס על ריבית, דיבידנדים, רווחי הון ומס שבח למי שאינו בעל עניין ב-5 נקודות אחוז מ-20% ל-25%. שיעור המס על בעל עניין מהותי יועלה מ-25% ל-30%.	בוצע

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
	ביטול ה"גיבנת" הקיימת כתוצאה מהעלאת תקרת הביטוח הלאומי.	בוצע
	החלת מס על הכנסות גבוהות מהון ועבודה, 2% מס נוסף על סך ההכנסות מעל מיליון ש"ח לשנה.	בוצע
	העלאת הפרשות מעסיק לביטוח לאומי על חלק השכר הגבוה מ-60% מהשכר הממוצע ב-1.6 נקודות אחוז (מ-5.9 אחוזים ל7.5 אחוזים).	בוצע
	ביטול העלאות הבלו על דלקים שנקבעו לשנת 2012. בפרט: הפחתת הבלו על בנזין ב-40 אגורות לליטר, הבלו על הסולר ב-20 אגורות לליטר והמס על פחם ב-34 ש"ח לטון.	בוצע
	מתן שתי נקודות זיכוי לגבר, עבור כל ילד עד להגיעו של הילד לגיל 3.	בוצע
	הפחתה במסי קנייה ומכסים בהתאם להמלצות ועדת קדמי וצוות התחרותיות של הוועדה לשינוי כלכלי חברתי.	בוצע
	הקמת צוות לבחינת דרכים להגברת האכיפה וטיפול ב"הון השחור".	בוצע
	הקמת צוות לבחינת נושא "חברות הארנק", חברות החזקה פרטיות ואופציות לעובדים.	בוצע

ג. שירותים חברתיים

1. שירותים חברתיים – חינוך

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
מעונות יום ומשפחתונים לגילאי 0–3	העברת הסמכות והאחריות על תחום מעונות היום והמשפחתונים לגיל הרך משר התעשייה, המסחר והתעסוקה לשר החינוך.	תקוע
	החלת פיקוח על כלל המסגרות הטיפוליות ל-7 ילדים ומעלה כדי להבטיח כי ילדים הנמצאים במסגרות טיפוליות מחוץ לבית ישהו במסגרות העומדות בסף האיכות שהוגדר על ידי המדינה.	תקוע
	בינוי מעונות יום במימון ציבורי לכ-30 אלף ילדים חדשים בחמש השנים הקרובות.	תקוע
	תמרוץ מעונות פרטיים להיכנס למערך הפיקוח על המחירים.	תקוע
מעונות יום ומשפחתונים לגילאי 0–3	הגברת המעורבות של הרשויות המקומיות בתחום החינוך בגיל הרך, בין היתר באמצעות תמרוץ הרשויות להכנת תכניות לפריסה עתידית של מעונות יום בכלל, תוך מתן דגש [...] להקצאת שטחים ובינוי בפועל של מעונות יום בהתאם לתכנית החומש.	תקוע
	הפעלת מערך פיקוח אפקטיבי.	תקוע
	תגבור הדרכת המטפלות וההכשרות המקצועיות.	תקוע
	שרי החינוך והתמ"ת ידווחו לממשלה פעם ב-6 חודשים על התקדמות היישום של כלל הצעדים המפורטים בתחום הגיל הרך, בדגש על ההתקדמות בתהליך יישום חוק הפיקוח, בהרחבת היצע המעונות ובתהליך של העברת האחריות לתחום זה לשר החינוך.	לא אומץ

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
חינוך בגני ילדים בגילאי 3–4	יישומו המלא של חוק חינוך חובה לגילאי 3–4.	בטיפול
	מימון מלא של הגנים הציבוריים [...] וכך יהיו הלימודים בגנים אלה ללא כל תשלום מבחינת ההורים.	בוצע
	משרד החינוך יגבש [...] תכנית רב-שנתית מפורטת ליישום מלא של החוק על כלל אוכלוסיית גילאי 3–4 תוך התייחסות לתכניות הבינוי המפורטות, לתקציב ולאבני הדרך להשלמת הבינוי והפריסה.	בטיפול
מסגרות לימודיות בשעות אחר-הצהריים לגילאי 3–9	סיפוק מסגרות לתכניות צהריים לגילאי 3–9.	תקוע
הפחתת הנטל בתשלומי הורים וברכישת ספרי לימוד	יצירת מנגנון פרוגרסיבי לגביית תשלומי הורים תוך סבסוד תשלומי ההורים על פי קריטריונים שיקבע משרד החינוך. בהתייחס להמלצות המסתמנות בוועדת שושני מומלץ לקצר את משך יישום ההמלצות ולקבוע כי היקפו המלא של הסבסוד המוצע יינתן בשתי פעימות ויושלם עד תחילת שנת הלימודים תשע"ד ולא בפריסה הדרגתית על פני עשור.	תקוע
	הסרת החסמים בפרויקט השאלת ספרי לימוד. מומלץ להגמיש את הקריטריונים להחלת הפרויקט בבית הספר (הקטנת התמיכה הדרושה מצד ההורים) ולחייב את המנהלים לערוך הצבעה בבית ספרם.	בוצע
	דיגיטציה. העלאת תכנים של ספרי הלימוד לאינטרנט אשר תאפשר לתלמידי ישראל, תמורת תשלום סמלי, שימוש וגישה חופשיים לספרי הלימוד.	בוצע
הפחתת הנטל בתשלומי הורים וברכישת ספרי לימוד	הגברת הפיקוח והאכיפה על מחירי ספרי הלימוד [...] הקמת מערך אכיפה מצומצם במשרד החינוך לטובת אכיפת מחירי הספרים בחנויות במקביל ליצירת מודל אפקטיבי לתמחור ספרי לימוד.	בוצע
תנועות נוער	להגדיל את ההשקעה בתחום תנועות הנוער באמצעות הקצאת תוספת של 20 מיליוני ש"ח לתקנה הרלוונטית במשרד החינוך, מתוכם 15 מיליוני ש"ח לבסיס התקציב ו-5 מיליוני ש"ח נוספים ממקורות משרד החינוך.	בוצע

2. שירותים חברתיים – תעסוקה

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
עידוד תעסוקת חרדים	התנדבות לשירות צבאי או לשירות אזרחי; בנוסף, לאפשר שירות אזרחי-ביטחוני בחדרי מיון בבתי חולים.	בוצע
עידוד תעסוקת חרדים	פריסה ארצית של מרכזי הכוון תעסוקתי ייעודיים לאוכלוסייה החרדית, בשיתוף הרשויות המקומיות.	בוצע
עידוד תעסוקת חרדים	הקצאת שוברי הכשרה מקצועית.	בטיפול

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
עידוד תעסוקת חרדים	מכינה אקדמית למתנדבים לשירות אזרחי.	לא אומץ
עידוד תעסוקת חרדים	תכנית ניסיונית ללימודי בגרות לאחר שעות הישיבה.	לא אומץ
עידוד תעסוקת חרדים	הרחבת התכנית "חרדים לעתידם" המממנת לימודים אקדמאיים במקצועות נדרשים.	בוצע
עידוד תעסוקת חרדים	הרחבת מספר התלמידים החרדים במערכות החינוך הטכנולוגי של משרדי התמ"ת והחינוך.	בטיפול
עידוד תעסוקת חרדים	חיוב כל התלמידים בביצוע מבחני מיצ"ב.	לא אומץ
עידוד תעסוקת חרדים	המשך שיפור מערך הפיקוח במוסדות החרדיים.	בטיפול
עידוד תעסוקת חרדים	החלת העקרונות שנקבעו על ידי ועדת גבאי לעניין מלגות קיום לאברכים גם על התמיכה הניתנת לישיבות בגין התלמידים.	לא אומץ
עידוד תעסוקת חרדים	ביטול התמיכה לכוללים בגין תלמידי ישיבה המגיעים מחו"ל לטובת לימודי ישיבה בארץ.	לא טופל
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	התנדבות לשירות אזרחי-לאומי.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הרחבת התכנית "אשת חיל" המספקת ליווי, העצמה והכוון תעסוקתי לנשים ממגזר המיעוטים שאינן משתתפות בשוק העבודה.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת מרכזי הכוון ייעודיים לאוכלוסיית המיעוטים.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת תכנית להקניית כישורים תעסוקתיים בסיסיים וללימודי שפה למתנדבי השירות האזרחי-לאומי המעוניינים בכך.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	סבסוד מעונות יום לנשים ממגזר המיעוטים העובדות במשרות חלקיות ומתן עדיפות לילדי נשים ממגזר המיעוטים בקבלה למעון ; מתן סבסוד זהה לסבסוד שמקבלות אימהות העובדות 36 שעות שבועיות לנשים ממגזר המיעוטים העובדות לפחות 24 שעות שבועיות.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	מיקוד עבודת היחידה לאכיפת חוקי עבודה במשרד התמ"ת בפעילות אכיפה יזומה נגד מעסיקים המפרים את זכויותיהם של עובדים בשכר נמוך.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הרחבת מספר התלמידות בנות המיעוטים במערכות החינוך הטכנולוגי של משרדי החינוך והתמ"ת.	בטיפול

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת כמה כלים לעידוד הביקוש לעובדים בני מיעוטים.	בטיפול
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת תכנית ללימודי סיעוד לנשים ממגזר המיעוטים בדרום הארץ, הכוללת מימון לימודים ומלגות קיום.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת תכנית להשלמת השכלת יסוד ("תכנית עידית"), תוך כדי מתן ליווי שוטף והכוון תעסוקתי עם סוף הלימודים.	בטיפול
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הפעלת תכנית הכשרה להשכלה גבוהה (חיזוק אנגלית, הכנה לפסיכומטרי, ייעוץ והכוון וכו') על ידי מרכזי ההכוון הייעודיים.	בטיפול
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	הקצאת שוברי הכשרה מקצועית.	בוצע
עידוד תעסוקה במגזר המיעוטים	יישום 4 תכניות החומש למגזר המיעוטים (בעלות כוללת של כ-3 מיליארדי ש"ח).	בטיפול
מענקי מס הכנסה שלילי	הגדלת המענק ב-50% לאימהות עובדות.	בוצע
אכיפת חוקי עבודה	אישור הצעת החוק הממשלתית להגברת האכיפה של דיני העבודה.	בוצע
אכיפת חוקי עבודה	החלת שיתוף מידע של מערך האכיפה במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה עם רשות המסים ועם המוסד לביטוח לאומי, בכפוף לבחינת היתכנות משפטית.	תקוע
אכיפת חוקי עבודה	תגבור כוח האדם לאכיפת חוקי עבודה בהתאם למתווה שייקבע על ידי שרי התמ"ת והאוצר.	בוצע
סיוע בהשתלבות אנשים בעלי מוגבלויות בשוק העבודה	הקמת מרכזי הכוון וליווי לבעלי מוגבלות.	תקוע
הקלת הנטל על אימהות חד הוריות	להקצות סכום של כ-75 מיליוני ש"ח בשנת 2012 ולהעלותו ל-100 מיליוני ש"ח משנת 2013 ואילך כדי לתמרץ את השתלבותן בשוק העבודה.	בטיפול
עובדים זרים והשפעתם על המשק הישראלי	צמצום מספר העובדים הזרים בענפי הבניין והחקלאות. בהתאם להחלטות הממשלה יפחתו מספר העובדים הזרים בענף הבניין לאפס בשנת 2016 ובענף החקלאות ל-18,900 בשנת 2015.	לא טופל

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
עובדים זרים והשפעתם על המשק הישראלי	הרחבת השירותים הסיעודיים תוך הגדלת שיעור העובדים הישראלים.	לא אומץ
עובדים זרים והשפעתם על המשק הישראלי	מניעת התופעה של גביית דמי תיווך שלא כחוק, וזאת באמצעות חתימה על הסכמים או על הסדרים בילטראליים עם מדינות המוצא של העובדים הזרים לגיוס מפוקח ונקי של העובדים הזרים, ללא שיתופן של חברות פרטיות בתהליך.	בטיפול
עובדים זרים והשפעתם על המשק הישראלי	החלת פיקדון יציאה מרצון בכלל הענפים שבהם מועסקים עובדים זרים.	לא טופל
עובדים זרים והשפעתם על המשק הישראלי	המשך יישום החלטות הממשלה בנושא טיפול בתופעת ההסתננות מגבול מצרים, וכן השלמת בניית הגדר בגבול מצרים.	בוצע

3. שירותים חברתיים – בריאות

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
ביטוחים פרטיים	מומלץ לשקול דרכים להגברת הרגולציה על ביטוחי הבריאות הפרטיים ולהגברת השקיפות בהם.	בטיפול

4. שירותים חברתיים – סיעוד

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
חיזוק המערך הממשלתי לסיוע לקשישים החיים בקהילה ועידוד העסקת עובדים ישראלים בסיעוד	מוצע לבצע הקצאה פרוגרסיבית יותר של המשאבים במסגרת קצבה זו, באופן שיעניק תמיכה גדולה יותר לקשישים סיעודיים ברמות תלות גבוהות במטרה למנוע ככל האפשר את הצורך במיסוד.	לא אומץ
	ניתן לשפר את מבחני ההכנסה המבוצעים כחלק מהליך הזכאות לקצבה במטרה להביא לכך שהקצבה תינתן באופן רציף יותר ביחס להכנסה ולהקצאה נכונה יותר של הקצבה לפי פרמטרים סוציו-כלכליים.	לא אומץ
	מומלץ לתכלל את הכלים הממשלתיים באמצעות שיפור הקשר ושיתוף הפעולה בין הגופים הממשלתיים השונים. במסגרת זו ייבחן מתן מענה במסגרות קהילתיות לקשישים סיעודיים באמצעות התגבור של מערך הקהילות התומכות ומרכזי היום לקשישים והגדלת הזמינות שלהם לאוכלוסייה.	לא אומץ

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
חיזוק המערך הממשלתי לסיוע לקשישים החיים בקהילה ועידוד העסקת עובדים ישראלים בסיעוד	בהמשך לתכנית שהפעיל משרד הבריאות יחד עם קופות החולים בשנים 2008–2010, מוצע להמשיך לשפר את הקשר ואת התיאום בין הגופים ולצרף גם את המוסד לביטוח לאומי, וזאת כדי לשפר את הטיפול שניתן לקשיש בקהילה תוך הפנמת העלות הכוללת של הטיפול באוכלוסייה זו.	לא אומץ
	באמצעות שיפור והרחבה של השירותים הניתנים לקשישים במסגרת שעות סיעוד בחוק הביטוח הלאומי על ידי עובדים ישראלים או במסגרות קהילתיות משלימות (שבהן מועסקים עובדים ישראלים), אפשר יהיה לבסס בצורה טובה יותר את הטיפול בקשישים בעלי דרגות תלות גבוהות יותר על עובדים ישראלים.	לא אומץ
	מוצע להקצות למימוש המלצות אלה סכום של כ-1.7 מיליארדי ש"ח על פני החומש הקרוב. התקצוב ייפרס החל משנת 2013 (150 מילוני ש"ח) ובעלייה הדרגתית עד ל-600 מילוני ש"ח בשנת 2016 (מתוכם 300 מילוני ש"ח בבסיס התקציב בהבשלה מלאה).	לא אומץ

5. שירותים חברתיים – תחבורה

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
תחבורה ציבורית	רשת קווים מהירים פריפריה מרכז.	בוצע
	פריסת שלטי מידע בזמן אמת ברחבי הארץ, שיפור המידע באוטובוס ושיפור אתר המידע המרכזי.	בטיפול
	יצירת כרטיסים משולבים עם הרכבת.	בוצע
תחבורה ציבורית	הפעלת קווי תחבורה ציבורית ממוקדים לצורכי קשישים.	בטיפול
	הפעלת מערך קווים לכלל הישובים בפריפריה תוך שמירה על סטנדרט שירות מינימאלי.	בוצע
	הפעלת קווים המשולבים עם פעילות הרכבת.	בטיפול
	הפעלת מערך אכיפה מבוסס מצלמות בנתיבי תחבורה ציבורית.	בטיפול
	הפעלת שירותי תחבורה ציבורית ממוקדים למכללות.	בוצע
	הוספת קווי תחבורה ציבורית בקווים מטרופולינים.	בטיפול
	פריסת אמצעי כרטוס מחוץ לאוטובוס תוך הישענות על כרטיסים חכמים.	בטיפול

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
	הרחבת ההנחה הניתנת לזכאים לכ-50% באופן דומה להנחה הניתנת לקשישים תוך החלתה על כלל הזכאים.	תקוע
	מתן הנחה של עד כ-50% לסטודנטים העושים שימוש קבוע בתחבורה ציבורית.	בוצע

ד. תחרותיות ויוקר המחיה

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
רגולציה	הגדרה ברורה של מטרת הרגולציה כך שתכלול, בין היתר, אחריות ברורה לרווחת הצרכנים ולתחרות בתחום הרלוונטי. זאת, באמצעות תיקון חקיקה ראשי.	בטיפול
	תגבור איכותם, עצמאותם ויכולותיהם של הרגולטורים בישראל, בחינת הגבלות נדרשות על שתדלנות מסחרית, וכן חיזוק מעמדו של הצרכן כגורם משפיע בקבלת החלטות.	בטיפול
	חיזוק מעמדו של הצרכן כגורם מעורב ומשפיע בקבלת החלטות באמצעות יצירת פלטפורמה מתאימה במסגרת הרשות לסחר הוגן וחיזוק מעמדה כגורם אחראי להגנה על הצרכן וסחר הוגן בישראל	בטיפול
	בחינת ייעול הרגולציה הממשלתית – לבצע סריקה רחבה בגופי הרגולציה הקיימים במטרה לאפיין מבנים לא מיטביים ולקדם שינויים בהם.	בטיפול
	בניית מנגנונים בני קיימא לקידום רמת תחרותיות גבוהה במשק ושימורה לרווחת הצרכנים הישראלים [...] הקמת חטיבת תחרותיות ברשות ההגבלים העסקיים.	בטיפול
	להרחיב את הכלים העומדים לרשות הממונה על ההגבלים העסקיים ובפרט בקשר עם פיקוח בדיעבד על התנהגות בעלי מונופולין [...] מתן סמכות להטלת עיצומים כספיים [...] מתן סמכות לממונה להטיל תנאים מבניים במסגרת טיפולו בקבוצות ריכוז. ביטול סעיף 3(6) לחוק ההגבלים העסקיים המעניק פטור להסכמי בלעדיות הדדית.	בטיפול
רגולציה	להקצות משאבים ייעודיים לתמיכה מקצועית ככל שזו נדרשת לעבודת הפיקוח [...] לחדד את ההנחיות למפקחים על המוצרים בכלל משרדי הממשלה באשר לחובתם לבחון באופן תדיר וקבוע את השוק שעליו הם אמונים, ובכלל זה את רמות המחיר של המוצרים שהיו בפיקוח או שהינם ברי פיקוח.	בטיפול
	לחייב מונופולים מוכרזים שעיקר פעילותם בישראל, בפרסום דוחות כספיים.	בטיפול
	להמליץ לוועדות המחירים לאמץ מנגנון תלת שלבי שבמסגרתו מוצרים שמחירם או השינוי בו יצדיקו בחינה קפדנית, יוכנסו לדיווח [...] אם יעלה צורך, תחויב החברה בפרסום דוחות כספיים לציבור [...] ולבסוף יוטל פיקוח ישיר על המחיר, תוך חשיפת המהלך לציבור.	תקוע
מכסים ומיסי קנייה	לקדם שלב נוסף של חשיפת המשק ליבוא, ולקבוע יעד של הפחתה מקסימלית של המכס על מוצרים מיובאים לארץ, עד כדי ביטולם [...] מוצע כי תהליך ההגעה ליעד האמור יבוצע באופן מדורג באמצעות ביטול דו שלבי של מיסי קנייה ומכסים.	בטיפול
תקינה	צמצום חסמי היבוא שמקורם בתקינה ובבדיקות תקן [...] אימוץ של תקינה בין-לאומית.	בוצע
היטלים	צמצום משמעותי של השימוש בהיטלי סחר להגנה על תעשייה מקומית מונופוליסטית או ריכוזית [...] בפרט, מוצע לתקן את חוק היטלי סחר באופן שיאפשר הטלת היטל היצף בלבד, ובמגבלות מוגדרות [...] כמו כן, מוצע לאסור קביעת היטל היצף מעבר לתקופה מצטברת.	בטיפול

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
תחרות בשווקים – ענף המזון	לבחון הפחתה במחירים של מוצרי מזון תחת פיקוח כגון ביצים וחלב, באמצעות הפחתה במרווח השיווק במוצרים אלו. לפעול לחשיפת הענף ליבוא מתחרה תוך הפחתת הריכוזיות הקיימת במקטע הייצור/יבוא. לקבוע כי על הועדה לבחינת שוק המזון ומוצרי הצריכה (ועדת קדמי) להציע סל פתרונות ייעודי בנושא זה	בוצע
תחרות בשווקים – ענף נמלי הים	לקבוע בצורה ברורה יעד לקיומה של תחרות תוך-נמלית ואפקטיבית, במרחבי הנמלים בישראל [...] לפעול להסרת חסמים בהליכי התכנון הסטטוטורי של מסופי הנמל העתידיים [...] וקביעה כי עד סוף 2012 יושלמו הליכי התכנון.	בוצע
תחרות בשווקים – ענף המים	להביא להפחתה נקודתית בתעריף המים למשקי הבית באמצעות ביצוע שינוי מתווה התכנסות נורמות גבייה ופחת [...] לבחון את כללי הרגולציה החלים על מקורות ואת פעילותה במקטעים המתאפיינים במונופול טבעי ובמקטעים תחרותיים במשק המים.	בוצע
תחרות בשווקים – ענף הגפ"מ	להטיל פיקוח על מחיר הגפ"מ בשער בית הזיקוק ולצרכן, שיביא להפחתת מחירו. במקביל, יש להקים צוות ממשלתי שיציע רפורמה נוספת בענף, על בסיס הבטחה של גישה חופשית לצוברים, להגברת התחרות.	בוצע
תחרות בשווקים – ענף תחנות התדלוק	ליזום הליך חקיקה שישחרר מיידית את כל התחנות שהיו נושא קביעת הממונה על הגבלים עסקיים מ-1993 עם הסדרי חכירה [...] לתת עדיפות בהליכי תכנון לעצמאיים. להנחות את המינהל ומוסדות התכנון לתכנן קרקעות ל-40 תחנות תדלוק חדשות לעצמאים בתוך שנתיים ואת המינהל לשווקן בסיום התכנון [...] לפעול ליישום תקנות התקן תדלוק אוניברסאלי [...] למפות אזורים ספציפיים שבהם קיימת נוכחות של ארבע החברות הגדולות ביותר בענף, בדגש על מרכזי הערים, ולאור רמת התחרות שתימצא באזורים אלו, לקבוע מנגנון המחייב מכירת תחנות באזורים אלה לחברות קטנות, בעלות נתח שוק קטן יותר, באופן שיעודד את התחרות.	בטיפול
תחרות בשווקים – ענף הסולר לתחבורה	להחיל פיקוח מיידי על מחירי סולר לתחבורה, בשער בתי הזיקוק ובתחנות התדלוק, בדומה למנגנון הפיקוח בשוק הבנזין.	בוצע
תחרות בשווקים – ענף המלט	לפעול להגדרת רציף המלט בנמל אשדוד כרציף מסחרי, כולל בחינת המשמעות התפעולית של מהלך כזה ותרומתו להגברת יבוא המלט לישראל [...] לשקול את שינוי כללי התור התפעולי בנמל, תוך מתן עדיפות בסדר כניסת האוניות [...] לאתר שטחים בסמוך לנמל שיאפשרו לאחסן את המלט המיובא. יש להנחות את משרד האוצר להכין תכנית מפורטת על מנת ליצור תחרות מקומית בענף המלט בתוך שנתיים באמצעות סיוע ממשלתי להקמת מפעל לטחינת קלינקר או מפעל מלט מקומי, לרבות איתור מחצבות מתאימות.	בוצע
תחרות בשווקים – יבוא דרך האינטרנט	יבוא דרך האינטרנט.	בוצע
תחרות בשווקים – ענף התחבורה הציבורית	הוצאת כלל קווי השירות למכרז בתנאי תחרות ובחינת שינוי החוזים הקיימים עם אגד ודן.	בטיפול
תחרות בשווקים – ענף החיסכון הפנסיוני	לפעול לקידום היבטי שקיפות, פישוט המוצר, וכן חיזוק הצרכן באמצעות העמקת החינוך והייעוץ הפנסיוני האובייקטיבי [...] לבחון את מבנה דמי הניהול ולקבוע תקרת דמי ניהול נמוכה מזו הקיימת היום, וכן לפעול להסדרת מבנה התמריצים של ערוצי ההפצה בשוק החיסכון הפנסיוני.	בוצע

ה. דיור

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
הגדלת היצע הדיור בטווח הבינוני והארוך	קידום העדכון והתאמת תמ"א 35.	בטיפול
	קביעת יעדים כמותיים למלאי התכנוני ולשיווקי מינהל מקרקעי ישראל.	בטיפול
	קביעת יעדי מדיניות בתחום הפיתוח האורבני.	בטיפול
	צמצום הריכוזיות במקרקעין והקטנת התמריץ לאגירת קרקעות מתוכננות.	תקוע
	חיזוק ועדת החסמים.	בוצע
הגדלת היצע הדיור בטווח הבינוני והארוך	מתן קדם מימון לביצוע תשתיות המהוות חסם לקידום תכניות למגורים.	בוצע
	ליווי ממשלתי צמוד של מתחמים נבחרים	בוצע
	טיפול בעלויות הפיתוח בהתחדשות עירונית	בטיפול
	תקצוב תכניות מתאר לפינוי בינוי	בוצע
	השלמת מנגנון שמאי מכריע לפינוי ובינוי	בטיפול
	השלמת חקיקת חוק היטלי פיתוח.	תקוע
	עידוד השיווק באמצעות הורדת מחיר המינימום במכרזי ממ"י ל-35%.	בוצע
הגדלת היצע הדיור בטווח הבינוני והארוך	עידוד השיווק באמצעות דחיית תשלומי היזם עבור הקרקע ל-180 יום.	בוצע
הגדלת היצע הדיור בטווח הקצר	עידוד הבנייה על קרקע מתוכננת ומשווקת.	בטיפול
	עידוד האכלוס של דירות ריקות.	בטיפול
	עידוד שיקום דירות שאינן ראויות לשימוש.	בטיפול
	הקלה בפיצול דירות.	בוצע
דיור בר השגה	יצירת שוק שכירות מגוון בדגש על שכירות ארוכת טווח.	בטיפול
	עידוד גופים מוסדיים להקמת בניני השכרה לטווח ארוך.	בטיפול
	הגדלת היצע הדירות הקטנות.	בוצע

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
פרויקטים מיוחדים על קרקע מדינה	הגדלת היצע הדירות המשווקות במכרזי "מחיר למשתכן".	בטיפול
	שיווק דירות להשכרה במחיר מוזל ומפוקח.	בטיפול
טיפול באוכלוסיות מיוחדות	הרחבה הדרגתית של מרכיבי הדיור בתכנית החומש לפיתוח כלכלי בכלל יישובי מגזרי המיעוטים.	בטיפול
	הקמת יישובים חדשים לאוכלוסיית המיעוטים.	בטיפול
	הרחבת שטחי שיפוט.	בטיפול
	הגדלת היצע המעונות לסטודנטים.	בטיפול
טיפול באוכלוסיות מיוחדות	הרחבת היצע הדיור המוגן לקשישים מקבלי הבטחת הכנסה.	בטיפול
	הגדלת היקף הסיוע בשכ"ד לזכאים.	בטיפול
	שמירה על מלאי הדיור הציבורי הקיים.	בטיפול

ו. הסביבה המאקרו כלכלית והמדיניות הפיסקאלית

תחום	צעד מומלץ	סטטוס
המדיניות הפיסקאלית	הממשלה תדבוק בכללים הפיסקאליים ובד בבד תפעל להגדלת חלקה של ההוצאה האזרחית בתקציב ותחתור להגדלת משקלה בתוצר.	לא אומץ
	הגבלת הגידול של ההוצאה הביטחונית ל-1.3% לשנה (בהתאם למתווה ברודט).	לא אומץ
	הקטנת הוצאות הריבית באמצעות הפחתת משקל החוב הציבורי בתוצר.	בוצע
	בהמשך, וככל שהמשק הישראלי יעלה על מתווה מחודש של צמיחה מואצת, ראוי יהיה לבחון מחדש מדיניות של הפחתת מסים תוך שימת לב גם להשפעותיה על חלוקת ההכנסות (כמפורט בפרק המסים).	לא אומץ